

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

V Bruselu dne 16.5.2007
KOM(2007) 258 v konečném znění

ZPRÁVA KOMISE

KONVERGENČNÍ ZPRÁVA O MALTĚ Z ROKU 2007

(vyhotovená v souladu s čl. 122 odst. 2 Smlouvy na žádost Malty)

{SEK(2007) 622}

1. ÚČEL ZPRÁVY

Podle čl. 122 odst. 2 Smlouvy musí Komise a ECB alespoň jednou za dva roky, nebo na žádost členského státu, na který se vztahuje výjimka, podat Radě zprávu o pokroku dosaženém členskými státy při plnění jejich závazků týkajících se uskutečňování hospodářské a měnové unie.

Tato zpráva byla vyhotovena na žádost Malty, která byla předložena dne 27. února 2007. Podrobnější posouzení stupně konvergence na Maltě obsahuje technická příloha této zprávy (SEC(2007)622).

Obsah zpráv vyhotovených Komisí a ECB se řídí ustanoveními čl. 121 odst. 1 Smlouvy. Podle tohoto článku musí zprávy zahrnovat posouzení slučitelnosti právních předpisů jednotlivých členských států, včetně statutů jejich národních centrálních bank, s články 108 a 109 Smlouvy a se statutem ESCB a ECB (statut ESCB). Zprávy také musí posoudit, zda bylo dosaženo vysokého stupně udržitelné konvergence v daném členském státě na základě splnění kritérií konvergence (cenové stability, stavu veřejných rozpočtů, stability směnného kurzu, dlouhodobých úrokových sazeb), a také přihlídnout k několika dalším faktorům zmíněným v čl. 121 odst. 1 posledním pododstavci. Čtyři kritéria konvergence jsou blíže vymezena v protokolu připojeném ke Smlouvě (Protokol č. 21 o kritériích konvergence).

Přezkoumání slučitelnosti vnitrostátních právních předpisů, včetně statutů národních centrálních bank, s články 108 a 109 Smlouvy a statutem ESCB vyžaduje posouzení dodržování zákazu měnového financování (článek 101 Smlouvy o ES); zákazu zvýhodněného přístupu (článek 102 Smlouvy o ES); souladu s cíli ESCB (čl. 105 odst. 1 Smlouvy o ES); nezávislost centrální banky (článek 108 Smlouvy o ES); a začlenění národních centrálních bank do ESCB (několik článků Smlouvy o ES a statutu ESCB).

Kritérium cenové stability je vymezeno v první odrážce čl. 121 odst. 1 Smlouvy: „dosažení vysokého stupně cenové stability [...] bude zjevné z míry inflace, která se blíží míře inflace nejvýše tří členských států, jež dosáhly v oblasti cenové stability nejlepších výsledků“.

Článek 1 Protokolu o kritériích konvergence dále stanoví, že „kritérium cenové stability [...] znamená, že dotyčný členský stát vykazuje dlouhodobě udržitelnou cenovou stabilitu a průměrnou míru inflace měřenou v průběhu jednoho roku před provedeným šetřením, jež nepřekračuje o více než 1,5 procentního bodu míru inflace nejvýše tří členských států, které v oblasti cenové stability dosáhly nejlepších výsledků. Inflace se měří pomocí indexu spotřebitelských cen na srovnatelném základě s přihlédnutím k rozdílnému vymezení pojmů v jednotlivých členských státech“. Požadavek na udržitelnost znamená, že uspokojivé výsledky v oblasti inflace lze především přičíst odpovídajícímu chování vstupních nákladů a jiných činitelů ovlivňujících vývoj cen strukturálně, než vlivu dočasných faktorů. Přezkoumání konvergence proto zahrnuje posouzení faktorů na základě inflace a

střednědobých výhledů. Posuzuje se rovněž, zda země v nadcházejících měsících pravděpodobně dosáhne referenční hodnoty.¹

Vypočtená referenční hodnota inflace v březnu 2007² činila 3,0 %, přičemž Finsko, Polsko a Švédsko jsou členské státy, které dosáhly nejlepších výsledků.

Smlouva v třetí odrážce článku 121 odkazuje na *kritérium směnných kurzů* jako na „dodržování normálního flukтуаčního rozpětí stanoveného mechanismem směnných kurzů Evropského měnového systému po dobu alespoň dvou let, aniž by došlo k devalvaci vůči měně jiného členského státu“.

Článek 3 Protokolu o kritériích konvergence stanoví: „Kritérium účasti v mechanismu směnných kurzů Evropského měnového systému (...) znamená, že dotyčný členský stát alespoň po dobu posledních dvou let před šetřením dodržoval flukтуаční rozpětí stanovené mechanismem směnných kurzů Evropského měnového systému, aniž by byl směnný kurz vystaven silným tlakům. Zejména pak nesměl členský stát v tomto období z vlastního podnětu devalvovat dvoustranný střední kurz své měny vůči měně jiného členského státu“.

Príslušným dvouletým obdobím pro posouzení stability směnných kurzů v této zprávě je období od 27. dubna 2005 do 26. dubna 2007.

Kritérium konvergence týkající se *stavu veřejných rozpočtů* je vymezeno v čl. 121 odst. 1 druhé odrážce Smlouvy jako „dlouhodobě udržitelný stav veřejných financí patrný ze stavu veřejných rozpočtů nevykazujících nadměrný schodek ve smyslu čl. 104 odst. 6“. Článek 2 Protokolu o kritériích konvergence stanoví, že toto kritérium znamená, že „v době šetření se na dotyčný členský stát nevztahuje rozhodnutí Rady podle čl. 104 odst. 6 Smlouvy o existenci nadměrného schodku“.

Čtvrtá odrážka čl. 121 odst. 1 Smlouvy vyžaduje „stálost konvergence dosažené členským státem a jeho účasti v mechanismu směnných kurzů Evropského měnového systému, která se odráží v *úrovních dlouhodobých úrokových sazeb*“. Článek 4 Protokolu o konvergenčních kritériích dále stanoví, že „kritérium konvergence úrokových sazeb (...) znamená, že v průběhu jednoho roku před šetřením průměrná dlouhodobá nominální úroková sazba dotyčného členského státu nepřekračovala o více než 2 procentní body úrokovou sazbu nejvýše tří členských států, které dosáhly v oblasti cenové stability nejlepších výsledků. Úrokové sazby se zjišťují na základě dlouhodobých státních dluhopisů nebo srovnatelných cenných papírů, s přihlédnutím k rozdílnému vymezení pojmů v jednotlivých členských státech“.

Vypočtená referenční hodnota úrokové sazby v březnu 2007 činila 6,4 %.

Článek 121 Smlouvy vyžaduje rovněž přezkoumání ostatních faktorů, které jsou důležité pro hospodářskou integraci a konvergenci. K těmto dodatečným činitelům patří integrace finančních a výrobních trhů, vývoj platební bilance na běžném účtu

¹ Prognóza referenční hodnoty je spojena se značnými nejistotami, neboť je sestavována na základě předpokládané inflace pro tři členské státy, které v daném období budou předběžně vykazovat nejnižší míru inflace, čímž se zvyšuje možnost odchylky.

² Mezním datem pro údaje použité v této zprávě je 26. duben 2007.

a vývoj jednotkových nákladů práce a jiných cenových indexů. Ty jsou zahrnuty do posouzení cenové stability.

V hodnocení v konvergenční zprávě z prosince 2006 Komise uvedla, že Malta splňuje jedno kritérium konvergence (kritérium dlouhodobých úrokových sazeb). Až do přijetí novely zákona o centrální bance Malty nejsou právní předpisy Malty zcela slučitelné s článkem 109 Smlouvy a statutem ESCB, pokud jde o začlenění centrální banky do ESCB v době přijetí eura.

2. SLUČITELNOST PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ

Všechny nevyřešené nedostatky byly odstraněny zákonem, kterým se mění zákon o centrální bance Malty, jenž byl přijat parlamentem dne 28. února 2007 a má vstoupit v platnost ke dni zavedení eura na Maltě. Zákon zejména zrušil nebo pozměnil řadu článků tak, aby se zohlednila role a pravomoci, které jsou Smlouvou o ES svěřeny ECB, ESCB a Radě ES. To se týká zejména ustanovení o měnových funkcích, operacích a nástrojích ESCB, držení a spravování devizových rezerv a právu povolovat vydávání bankovek a objemu mincí.

Právní předpisy na Maltě, zejména zákon o centrální bance Malty, jsou slučitelné s požadavky Smlouvy o ES a statutu ESCB.

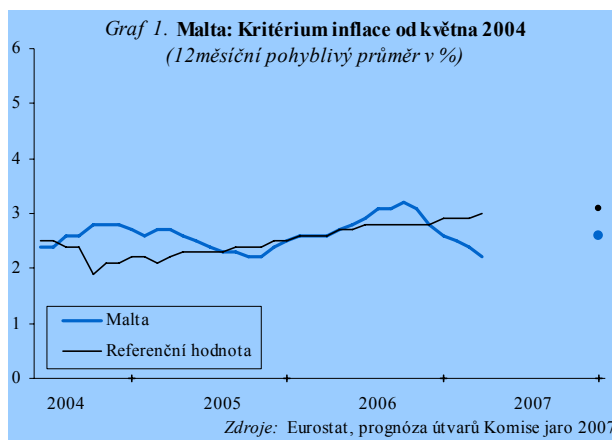
3. CENOVÁ STABILITA

Dodržení referenční hodnoty

Průměrná míra inflace na Maltě v období 12 měsíců se od července 2005 pohybovala na úrovni referenční hodnoty či pod ní s výjimkou období května – října 2006. Průměrná míra inflace na Maltě v období 12 měsíců předcházejících březnu 2007 činila 2,2 procenta, což je méně než referenční hodnota ve výši 3,0 procent, a je pravděpodobné, že v příštích měsících zůstane pod referenční hodnotou³.

Základní faktory a udržitelnost

Inflace měřená indexem HICP na Maltě v posledních letech kolísala přibližně kolem 2,5 %. Objevovala se určitá nestálost, zejména kvůli skutečnosti, že Malta je malou a otevřenou ekonomikou, která je citlivá na vnější šoky (zejména ceny potravin a energie), a kvůli změnám nepřímých daní. Inflace se značně zvýšila na podzim 2005, což bylo projevem

³

Podle prognózy Komise z jara 2007 se průměrná roční inflace na Maltě sníží na 1,4 % v prosinci 2007, zatímco referenční hodnota bude podle prognózy činit 2,8 %.

zejména prudkého nárůstu regulovaných cen energie a souvisejících produktů v reakci na vyšší ceny ropy. Když účinek šoku způsobeného cenami energie odezněl, inflace koncem roku 2006 výrazně poklesla pod 1 %. Kromě významných základních účinků, pokud jde o růst cen energie, byl pokles projevem snížení cen oblečení a obuvi a letecké dopravy.

Inflace měřená indexem HICP bez započtení energie a nezpracovaných potravin se snížila na 1,6 % v roce 2006 ze 2 % v roce 2005. Mírná základní inflace naznačuje, že základní inflační tlaky byly v kontextu záporné mezery výstupu a nízkého tlaku mezd omezené. Jednotkové náklady na pracovní sílu se od roku 2005 snižují z důvodu mzdové kázně jak v soukromém, tak veřejném sektoru. Zatím se neobjevily žádné náznaky druhotných vlivů cen energií, lze tedy očekávat, že míra inflace zůstane stabilní. Směnný kurs se v letech 2005 a 2006 stabilizoval, neměl tedy žádný vliv na dovozní ceny.

Očekává se, že inflace bude ve střednědobém horizontu mírná, ačkoliv se předpokládá, že se mírně zvýší ze stávající nízké úrovně, jelikož příznivé základní účinky cen energie opadnou. Rizika spojená s výhledem se obecně zdají být vyvážená. Hlavní rizika souvisejí s cenami ropy a týkají se obou směrů. K dalším rizikům nepříznivého vývoje patří pokračující liberalizace energetického odvětví na Maltě a další strukturální reformy, které zlepšují fungování výrobních trhů. Rizika vzestupného vývoje mohou vyplývat z napětí na trhu práce v souvislosti s cyklickým zlepšováním podmínek.

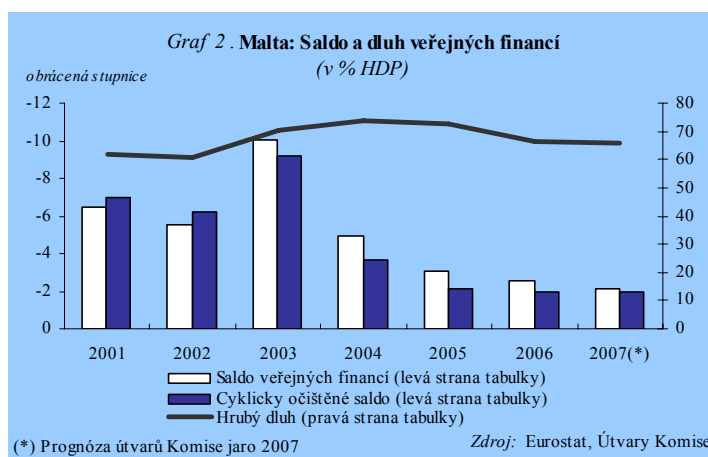
Kritérium cenové stability Malta splňuje.

4. STAV VEŘEJNÝCH ROZPOČTŮ

Na Maltu se v současné době vztahuje rozhodnutí Rady o existenci nadměrného schodku (rozhodnutí Rady ze dne 5. července 2004)⁴.

Míra celkového schodku veřejných financí na Maltě byla na počátku tohoto desetiletí poměrně vysoká a nejvyšší úroveň dosáhla v roce 2003 ve výši přibližně 10 % HDP (zejména kvůli významné jednorázové operaci). Od té doby se schodek rozpočtu značně snížil v souvislosti s programem vlády ke konsolidaci rozpočtu.

Poměr zadlužení k HDP v roce 2006 dosáhl 2,6 % a podle prognózy útvarů Komise z jara 2007 bude v roce 2007 činit 2,1 % HDP. Příjmy vykazovaly

4

2005/186/ES, Úř. věst. L 62, 9.3.2005, s. 21.

vzestupnou tendenci, zatímco výdaje jako podíl HDP se až do roku 2003 zvyšovaly, poté však poklesly.

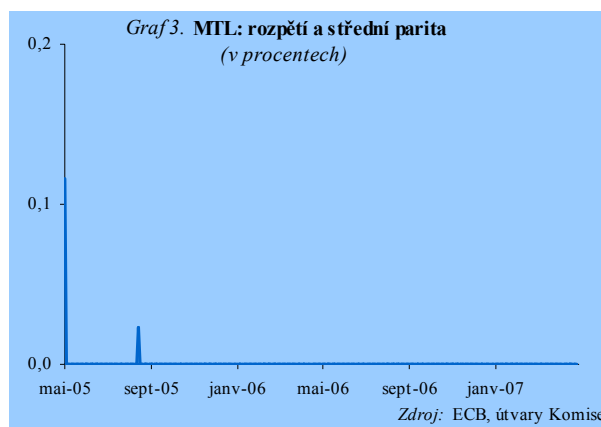
Celkový veřejný dluh se v první polovině desetiletí značně zvýšil a v roce 2004 dosáhl přibližně 74 %. Počínaje rokem 2005 se však míra zadlužení snižovala a v roce 2006 dosáhla přibližně 66,5 % HDP. Prognóza útvarů Komise z jara 2007 předpokládá v roce 2007 celkový veřejný dluh ve výši 65,9 % HDP.

Ve svém stanovisku ze dne 27. února 2007 k aktualizovanému konvergenčnímu programu z prosince 2006 Rada uvedla, že se míra zadlužení zřejmě snižuje uspokojivým tempem směrem k referenční hodnotě 60 % HDP a že program je v souladu s odstraněním nadměrného schodku do roku 2006. Rada dále upozornila na rizika pro rozpočtové výhledy v programu, zejména s ohledem na příznivější makroekonomické předpoklady v letech 2008 a 2009. Rada vyzvala Maltu, aby se i nadále snažila přiblížit střednědobému cíli zajistit odpovídající snížení poměru dluhu k HDP a dosáhnout dalšího pokroku při plánování a provádění reformy zdravotnictví, aby se zlepšila dlouhodobá udržitelnost veřejných financí.

Na základě tohoto vývoje a podle prognózy útvarů Komise z jara 2007 Komise usuzuje, že nadměrný schodek byl napraven důvěryhodným a udržitelným snížením schodku rozpočtu pod 3 % HDP a že se poměr zadlužení k HDP snižuje směrem k referenční hodnotě 60 %. Komise proto Radě doporučuje, aby rozhodnutí o existenci nadměrného schodku pro Maltu zrušila (KOM(2007)621). Pokud se Rada rozhodne zrušit Maltě postup při nadměrném schodku, Malta splní kritérium týkající se stavu veřejných rozpočtů.

5. STABILITA SMĚNNÉHO KURZU

Maltská lira se účastní ERM II od 2. května 2005, tj. v době přijetí této zprávy po dobu 24 měsíců. Před vstupem do ERM II byla lira vázána na měnový koš, ve kterém bylo zastoupeno euro, dolar a libra. V posuzovaném období, na něž se nevztahuje účast v ERM II (27. dubna – 1. května 2005), se lira pohybovala v blízkosti budoucího středního kurzu. Při vstupu do ERM II se maltské

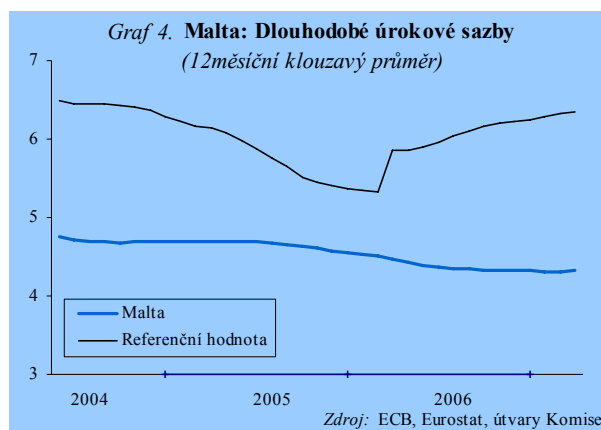

orgány jednostranně zavázaly k udržování liry na úrovni středního kurzu. Během účasti v ERM II byla lira vůči střednímu kurzu stabilní a nebyla vystavena silným tlakům. Doplňkové ukazatele, např. vývoj krátkodobých úrokových sazeb a devizových rezerv, nepoukazují na žádné tlaky na směnný kurz.

Kritérium směnných kurzů Malta splňuje.

6. DLOUHODOBÉ ÚROKOVÉ SAZBY

Průměrná dlouhodobá úroková sazba na Maltě činila meziročně k březnu 2007 4,3 %, což je méně než referenční hodnota ve výši 6,4 %. Od přistoupení k EU byly průměrné dlouhodobé úrokové sazby na Maltě nižší než referenční hodnota. V minulých letech rozpětí výnosů dlouhodobých dluhopisů v porovnání s eurozónou kolísalo poměrně málo, přičemž v prvním čtvrtletí 2007 se pohybovalo okolo 30 základních bodů. Omezené rozpětí výnosů naznačuje, že trhy očekávají omezené zbytkové riziko.

Kritérium konvergence dlouhodobých úrokových sazeb Malta splňuje.

7. DALŠÍ FAKTORY

Přezkoumány byly rovněž další faktory, včetně integrace výrobních a finančních trhů a vývoje platební bilance. Maltské hospodářství je silně začleněno do EU. Obchodní vztahy a vztahy v oblasti přímých zahraničních investic s ostatními členskými státy jsou rozsáhlé a maltský finanční systém je značně propojen s finančními systémy ostatních zemí v EU i mimo ni, a to kvůli usazování finančních zprostředkovatelů a poskytování přeshraničních služeb. Schodek maltského běžného účtu byl v posledních letech značně kolísavý, což bylo projevem malé a úzké odvětvové základny hospodářství. Zahraniční pozice vykazuje velké nerovnosti v čistém obchodu se zbožím a službami s vysokým schodkem v obchodu se zbožím, který je částečně vyrovnán značným přebytkem obchodu se službami. Schodek běžného účtu se v posledních letech značně zvyšoval a v roce 2005 dosáhl 8,2 % HDP. Do tohoto zvýšení se promítly obtížné tržní podmínky v dominantních odvětvích elektroniky a cestovního ruchu a v roce 2005 ještě strmý růst ceny ropy. V roce 2006 se saldo běžného účtu snížilo na 6,3 % HDP z důvodu významného nárůstu běžných převodů kvůli vyšším příjmům z rozvíjejícího se sektoru on-line her. Schodek kombinovaného běžného a kapitálového účtu se snížil z 4,9 % HDP v letech 2004–2005 na 3,2 % HDP v roce 2006. Pokud jde o financování, čistý příliv přímých zahraničních investic pokryl značnou část schodku běžného účtu.

* * *

Vzhledem ke svému hodnocení ohledně splnění kritérií konvergence a za předpokladu, že se Rada bude řídit doporučením Komise ohledně zrušení postupu při nadměrném schodku, se Komise domnívá, že Malta dosáhla vysokého stupně udržitelné konvergence.